

FORMUESKAT I DANMARK OG UDLANDET

Gennem længere tid har der været diskussion om genindførelse af en form for formueskat i Danmark. Statsminister Helle Thorning-Schmidt ytrede i 2009 ønske herom, og senest har Enhedslisten fremlagt forslag om bl.a. en særskilt formueskat for de 49 rigeste familier i Danmark. Den tidligere formueskat blev afskaffet af Nyrup-regeringen i 1996. Den udgjorde 0,7 pct. af den del af den skattepligtige formue, der oversteg en bundgrænse på 2,4 mio. kr. (4,8 mio. kr. for ægtepar). Opskrevet til i dag ville grænsen udgøre 3,4 mio. kr., og den ville omfatte 28.000 personer. Provenuet ville før negative velstandseffekter udgøre 1,9 mia. kr. Formueskatten blev i Danmark som nævnt fjernet i 1996, og i dag har langt de fleste lande ligeledes fjernet deres formueskat. Begrundelsen er, at i en stadig mere globaliseret verden kan formuer og deres ejere relativt let flytte over landegrænser. Og det betyder færre investeringer og mindre velstand. Danmark har i forvejen nogle af verdens højeste kapitalskatter, herunder aktie- og rentebeskatning. En formueskat vil øge denne kapitalbeskatning, og det vil medføre færre investeringer. Derfor er det tvivlsomt om en formueskat vil indbringe provenu efter afledte effekter. I april i år har OECD opfordret Norge til at overveje en afskaffelse af formueskatten. Netop fordi den skader opsparing samt investeringer og dermed velstanden. I Norge har formanden for LO også opfordret regeringen til at overveje en fjernelse af formueskatten, da formueskatten hæmmer investeringer.

Gennem længere tid har der været diskussion om genindførelse af en form for formueskat i Danmark. Statsminister Helle Thorning-Schmidt ytrede i 2009 ønske herom¹ og senest har Enhedslisten fremlagt forslag om bl.a. en særskilt formueskat for de 49 rigeste familier i Danmark. Hertil kommer forslag om bl.a. højere arveafgift, afgift på aktiehandler mv.² fra Enhedslisten. Enhedslisten har også bedt Skatteministeren om at regne på en genindførelse af den formueskat, der blev fjernet fra og med 1997.

Citat, Helle Thorning Schmidt

"Vi skal overveje at genindføre en form for skat på de absolut største formuer. De bredeste skuldre skal bære mest. Også når det går nedad", sagde Helle Thorning-Schmidt til Berlingske Tidende, 15. januar 2009.

I 1996 udgjorde formueskatten 0,7 pct. af den del af den skattepligtige formue, der oversteg en bundgrænse på 2,4 mio. kr. (4,8 mio. kr. for ægtepar). Skatteministeriet har i et svar³ på Enhedslistens spørgsmål konstrueret et netto-formuebegreb, hvor diverse aktiver fratrækkes passiver (kursværdi af børsnoterede aktier, obligationer, pantebreve, investeringsforeninger, indestående i banker, udenlandske børsnoterede aktier og indestående i pengeinstitutter i udlandet fratrukket gæld til pengeinstitutter). Opskrevet til i dag ville grænsen i en ny formueskat udgøre 3,4 mio. kr. og den ville omfatte 28.000 personer. Med en skatteprocent på 0,7 pct. ville formueskatten umiddelbart indbringe 1,9 mia. kr. og 1,4 mia. kr. efter tilbageløb af afgifter og moms.

Det er tvivlsomt om formueskatten indbringer noget skatteprovenu, når der indregnes afledte effekter af skatten. En formueskat vil således indebære en ekstra beskatning af opsparing og investeret kapital. Ud over at der skal betales skat af det løbende afkast via aktie- og kapitalindkomstbeskatning, så skal der også betales en ekstra skat, hvis man akkumulerer en tilstrækkelig formue. Øget kapitalbeskatning vil derfor gøre det mindre attraktivt at investere i ny teknologi, fabrikker, forskning mv. Det vil reducere investeringerne, produktiviteten og

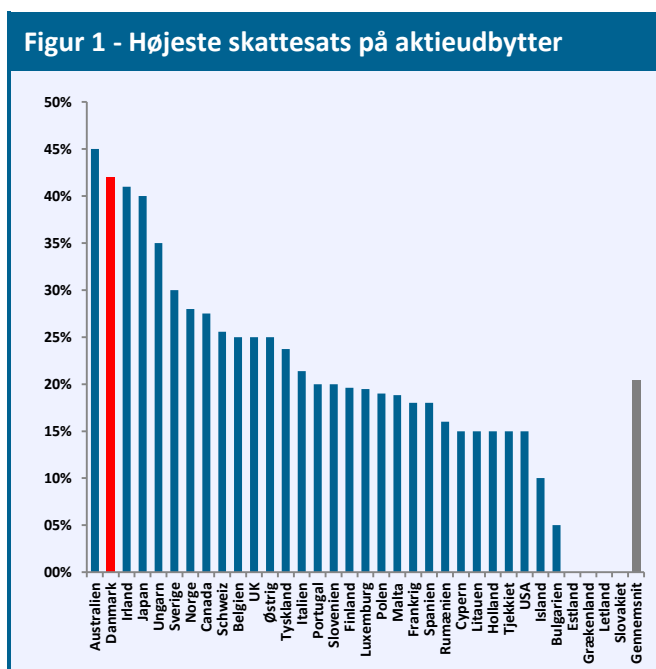
¹ Berlingske – S vil have skat på formuer, 15/01-2009.

² Politiken – Enhedslisten kræver nye skatter, 13/07-2012.

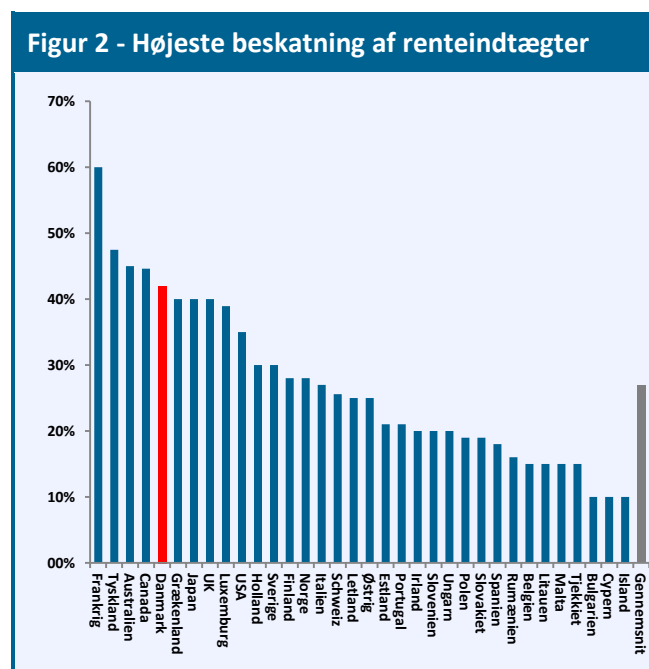
³ Skatteudvalget 2011-12, SAU alm. del, endeligt svar på spørgsmål 395.

velstanden. Dermed reduceres skattegrundlaget og en del af det umiddelbare skatteprovenu ved formueskatten. Endvidere er der mulighed for, at formuer og deres ejere flytter ud af landet. Teknologien og globaliseringen gør, at det i dag er nemmere for formuer og deres ejere at flytte til udlandet, hvor kapitalbeskatningen er lavere. Dermed tabes yderligere investeringer, velstand og skatteprovenu. ECB (Den Europæiske Centralbank) har i en undersøgelse⁴ fundet, at højere kapitalskatter medfører mindre provenu i Danmark. Det skyldes, at højere kapitalskatter i Danmark medfører færre investeringer, velstand og dermed skattegrundlag.

Nedenfor fremgår det, at Danmark i dag har en ganske høj beskatning af kapital. Ifølge EUROStat har vi den næsthøjeste samlede kapitalbeskatning, jf. tabel 1 på næste side. Ser man særskilt på aktie- og rentebeskatningen ligger vi også højt, jf. figur 1 og 2.

Kilde: "Ågarskatter i 34 länder - en detaljerad kartläggning" af Svenskt Näringsliv.

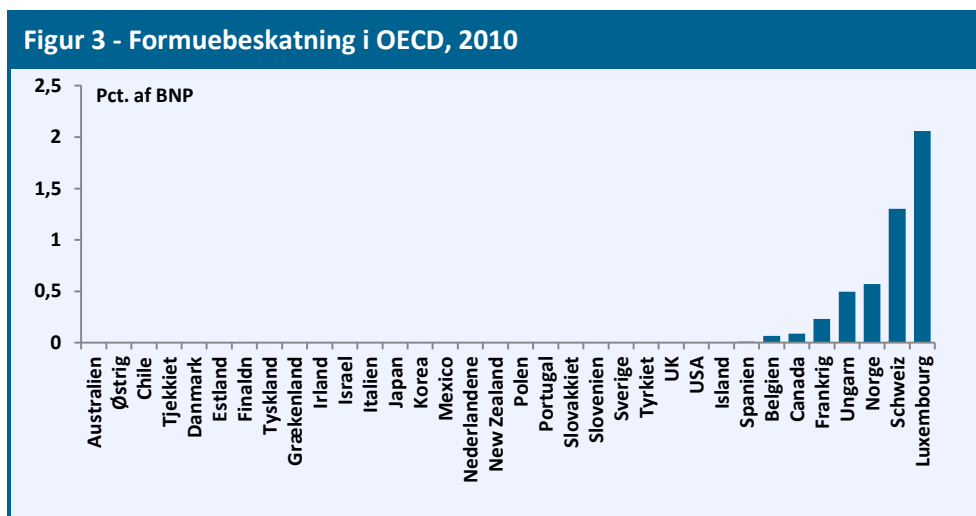

Kilde: "Ågarskatter i 34 länder - en detaljerad kartläggning" af Svenskt Näringsliv.

Anm.: Tallet for Danmark er opdateret til 2014-niveau, jf. PSL § 19. Øvrig af data er for 2008.

Mange lande ud over Danmark har fjernet deres formuebeskatning. Bl.a. fjernede Sverige deres formueskat i 2007. Ifølge OECD er det blot 8 ud af de 34 OECD-lande, der har en formueskat, jf. figur 3.

⁴CEPOS notat - ECB-undersøgelse: Lavere kapitalskatter i Danmark giver større skatteprovenu (M. Trabandt and H. Uhlig, "HOW FAR ARE WE FROM THE SLIPPERY SLOPE? THE LAFFER CURVE REVISITED", ECB Working Paper Series NO 1174 / APRIL2010.)

Kilde: stats.OECD (Revenue Statistics)

I april i år har OECD opfordret Norge til at overveje en afskaffelse af formueskatten⁵. Netop fordi formueskatten skader opsparing samt investeringer og dermed velstanden. I Norge har formanden for LO ifølge OECD opfordret regeringen til at overveje en fjernelse af formueskatten, da formueskatten hæmmer investeringer.

Enhedslisten har foreslået en formueafgift på ½ pct. for de 49 rigeste familier i Danmark, hvilket ifølge Enhedslisten skal generere et provenu på 2½ mia.kr. Det vil reducere incitamentet for familierne til at investere, og det kan muligvis få nogle af familierne og formuerne til at flytte til udlandet. Efter afledte effekter er det derfor tvivlsomt, om der er et provenu til staten. Enhedslisten har også foreslået en fordobling af arveafgiften fra 15 til 30 pct. for formuer over 750.000 kr. Dette kan også betragtes som en form for formueskat, hvor arvingerne betaler formueskatten. Ligesom formueskatten så trækker arveskatten også i retning af mindre velstand, da det virker som øget skat på opsparing og investeringer. En del af den arv, der videregives i Danmark er tilsigtet - dvs. man ønsker at efterlade arvingerne med en arv. En øget arveafgift vil medføre reduceret opsparing i Danmark, fordi det bliver mindre attraktivt at spare op (fordi en større del af ens opsparing havner i statskassen i stedet for hos sine børn mv.). Det vil betyde mindre nationalformue og færre investeringer. Som det fremgår, betyder arveafgiften, at incitamenterne til opsparing forringes. Det er på den baggrund, at en lang række af verdens førende økonomer fraråder, at man har en arveafgift. Det drejer sig bl.a. om Nobelprismodtagerne Edward Prescott og Gary

Tabel 1 - Implicit skat på kapital, 2009

	pct.
1 Norge	44,9
2 Danmark	39,0
3 Italien	38,4
4 UK	36,9
5 Frankrig	35,4
6 Portugal	32,8
7 Sverige	32,3
8 Cypern	29,8
9 Belgien	29,5
10 Finland	29,0
11 Spanien	28,4
12 Østrig	25,6
13 Tyskland	21,4
14 Slovenien	21,3
15 Ungarn	20,7
16 Polen	20,2
17 Grækenland	18,3
18 Slovakiet	18,1
19 Tjekkiet	18,0
20 Irland	15,6
21 Nederlandene	14,4
22 Estland	14,0
23 Litauen	11,0
24 Letland	9,8
EU27	28,3

Kilde: Eurostat

Anm.: Den implicitte skat udtrykker aggregerede skatteindtægter som pct. af den potentielle skattebase for hvert land. Bulgarien, Luxembourg, Malta, Rumænien og Island er udeladt pga. manglende data.

⁵ "TAX REFORM IN NORWAY: A FOCUS ON CAPITAL TAXATION", OECD 2012

Becker. Arveafgiften betyder i familieejede virksomheder, at kapital og likviditet, der alternativt kunne gå til investeringer, i stedet kan gå til at betale arveafgift, når virksomheden skal overdrages fra den ene generation til den anden. Øges arveafgiften, så øges dette problem (at kapital, der kunne gå til investeringer, i stedet går til statskassen). Dermed vil øget arvebeskatning medføre færre erhvervsinvesteringer i Danmark. Dvs. færre investeringer i forskning, kapital, teknologi, mv. Den tidligere svenske socialdemokratiske regering afskaffede i 2004 arveafgiften i Sverige. Begrundelsen var bl.a., at man ville lette vilkårene for generationsskifter i virksomheder (når ejerskabet overgår fra generation til generation). I Sverige var man opmærksom på de negative konsekvenser, når kapital bindes i arveafgift frem for i vækstskabende investeringer. Endvidere vil Enhedslisten indføre en afgift på aktiehandler. En omsætningsafgift på aktiehandler vil bl.a. gøre det dyrere for virksomheder at rejse kapital til nye investeringer (når der kommer en afgift på aktiehandel) og det vil reducere investeringerne i fabrikker, ny teknologi og forskning. Endvidere vil det kunne flytte aktiehandel fra Danmark til andre lande. Det var ud fra sådanne overvejelser at Nyrup-regeringen i 1999 fjernede aktieomsætningsafgiften.

Dette notat er muliggjort ved donation fra **KRAKS FOND**